

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kansallisten sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluiden jatkokehitys

ATK-päivät Turku 29.5.2013

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Eteneminen perustuu säädöksiin

ATK-päivät Turku 29.5.2013

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus terveydenhuollon valtakunnallisista tietojärjestelmäpalveluista (165/2012)

- *1§ Potilastiedot, joita ei tarvitse tallentaa valtakunnalliseen arkistointipalveluun*
 - *Tallennettavien tietojen vaiheistus*
- *2§ Potilaan terveyden- ja sairaanhoidon kannalta keskeiset tiedot*
 - *Tiedonhallintapalvelun ”Ammattilaisen potilasyhteenveto”*
- *3§ Voimaantulo*
 - *Tuli voimaan 16.4.2012*

Asetuksen liite 1:

Arkistointipalveluun ei tarvitse tallentaa ennen 1 päivää syyskuuta 2014 seuraavia potilasasiakirjoja:

1. **Laboratoriotutkimusten** tutkimuspyynnöt ja niihin perustuvat lausunnot ja tulokset;
2. **Kvantamistutkimusten** tutkimuspyynnöt ja niihin perustuvat lausunnot;
3. **Riskitiedot** (THP);
4. **Diagnoosit** (THP);
5. Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 14a §:n mukaista **suunnitelmaa** potilaan tutkimuksesta, **hoidosta tai kuntoutuksesta** eikä muuta vastaavaa suunnitelmaa; sekä
6. Elinluovutustahto, hoitotahto ja muut potilaan hoitoaan koskevat **tahdonilmaisut**.

Asetuksen liite 2:

Arkistointipalveluun ei tarvitse tallentaa ennen 1 päivää syyskuuta 2016 seuraavia potilasasiakirjoja:

1. Terveydenhuollon ammattihenkilön antamat **todistukset ja lausunnot**;
2. **Mielenterveyslaissa** (1116/1990) tarkoitetut seuraavat asiakirjat:
 - lain 9 §:n mukainen tarkkailulähete
 - lain 10 §:n mukainen tarkkailulausunto
 - lain 11 §:n mukainen päätös määräämisestä hoitoon potilaan tahdosta riippumatta
 - lain 22 j §:n mukainen päätös yhteydenpidon rajoittamisesta;
3. **Rokotukset** (THP);
4. **Lääkitys** (THP);
5. **Suun terveydenhuollon** asiakirjat; ja
6. Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain (733/1992) 4 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan perusteella yksityiseltä palvelujen tuottajalta hankittuun palveluun perustuvat potilasasiakirjat (**ostopalvelu**).
 - Jos yksityinen palvelujen antaja on liittynyt valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttäjäksi, on asiakirjat kuitenkin tallennettava arkistointipalveluun palvelun antajan liittymisestä lähtien samoin perustein kuin julkisen terveydenhuollon palvelujen antajan itse tuottamiin palveluihin liittyvät potilasasiakirjat.

TERVEYDENHUOLLON TIETOKANTOJEN YHTÄISTÄMINEN

Asetuksen liite 3:

Arkistointipalveluun ei toistaiseksi tarvitse tallentaa seuraavia potilasasiakirjoja:

- 1. Erikoisalakohtaiset** keskeiset rakenteiset asiakirjat ja toimintokohtaiset rakenteiset asiakirjat,
 - poikkeuksena suun terveydenhuollon asiakirjat, jotka tulee tallentaa liitteen 2 mukaisesti.
- 2. Potilaan tutkimuksen tai hoidon yhteydessä syntyneet tutkimusaineistot**, kuten
 - kuvantamistutkimusten kuva-aineistot,
 - valokuvat, videot ja äänitallenteet, sekä
 - mittalaitteiden tulosteet, kuten EKG-käyrät, biosignaalit ja muut vastaavat tulosteet.
- 3. Hoitotyön päivittäiskirjauksen** tietoja, rajaus ei kuitenkaan koske hoitotyön yhteenvetoa, joka tulee tallentaa arkistointipalveluun liittymisestä lukien.
- 4. Asiakirjoja**, joiden tietosisällöille, käsitemalleille tai tietorakenteille Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ei ole tehnyt asiakastietolain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä.
 - rajaus ei koske liitteissä 1 ja 2 mainittuja asiakirjoja eikä myöskään potilasasiakirjoista annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (298/2009) 9 §:ssä tarkoitettua jatkuvaa potilaskertomusta.

Ajankohdasta, josta lukien tässä liitteessä mainitut asiakirjat tulee tallentaa valtakunnalliseen arkistointipalveluun, **säädetään myöhemmin.**

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

2016 tietojen määrittelyt

ATK-päivät Turku 29.5.2013

2016 asiakirjojen määrittelyt käynnissä

- Tiedonhallintapalvelun valtakunnallinen lääkityslista
- Todistukset ja lausunnot (ja mielenterveys asiakirjat)
- Suun terveydenhuollon asiakirjat
- Ensihoitokertomus
- Ostopalvelut

Valtakunnallinen lääkityslista

Tiedonhallintapalveluun yksi yhteinen lääkityslista

- Tiedonhallintapalvelun lääkityslistaan kootaan tiedot
 - Reseptikeskuksesta
 - eArkiston organisaatiokohtaisista lääkityslistoista
 - (potilaan omista lääkityslistoista ? – tulevaisuudessa)
- Saadaan kattava(mpi) kuva potilaan lääkityksestä
 - Voi sisältää lääkemääräys(resepti)tietojen lisäksi
 - Oleelliset sairaalalääkitykset
 - ”Itsehoito”-lääkitykset

Valtakunnallinen lääkityslista

- Yhden listan etuja
 - Lääkityslista näkyy samanlaisena kaikille
 - Myös potilaalle
 - Voi itse tarkistaa paikkaansa pitävyyttä
 - Listalla näkyy myös virheet
 - Virheelliset hoidot
 - Esim. päällekkäinen lääkitys
 - Mutta myös virheelliset kirjaukset
 - Esim. ”lopettamattomat” antibioottikuurit
 - Kaikki voivat päivittää listaa
 - Myös ”lopettaa” lääkityksiä
 - Edellyttää yhteisvastuuta

Valtakunnallinen lääkityslista

- Määrittelytyö tarkoittaa 2012 tehtyjä tiedonhallintapalvelun määrittelyitä
 - Tarkennetaan ja yhtenäistetään reseptin ja kertomusmerkintöjen sisältöjä ja selkiytetään toimintamalleja
 - Rakenteistetaan lääkkeen annostustietoja
- Määrittelyt valmistuvat syksyllä 2013

Todistukset ja lausunnot

- Tietosisältöjä päivitetään
 - Todistuksia myös yhdistetään
- Valmistaudutaan todistusten sähköiseen välittämiseen
- A-todistuksen päivitys ensimmäisenä
 - Tietosisällöt juuri päivitetty
 - Pilotit käynnistymässä todistuksen välittämiseksi sähköisesti
- Muut todistukset perässä

Suun terveydenhuolto

- Käynnissä STM:n selvitys suun terveydenhuollon toimeenpanon strategisen tason edellytyksistä
 - Päätösseminaari kesäkuussa
- THL määrittelyprojekti käynnissä
 - Tarkennetaan suun terveydenhuollon tietosisältöjen ja rakenteiden määrittelyitä vastaamaan ajantasaista lainsäädäntöä ja klinisiä vaatimuksia
 - Tuotetaan suun terveydenhuollon tietojen yhteiskäyttöä valtakunnallisesta arkistointipalvelusta organisaatioiden välillä edellyttävät toiminnalliset vähimmäisvaatimusmäärittelyt
- Määrittelyt valmistuvat loppuvuodesta 2013

Ensihoitokertomus

- Määrittelyprojekti käynnissä
 - Määritellään ensihoitoon liittyvien valtakunnallisen potilastiedon arkiston (eArkisto) sekä rekisterien ja tilastotuotannon edellyttämät
 - tietosisällöt ja -rakenteet,
 - kliiniset luokitukset sekä
 - toiminnalliset vähimmäisvaatimukset, jotka liittyvät ensihoitokertomuksen tietojen yhteiskäyttöön ensihoitoyksiköiden ja terveydenhuollon organisaatioiden välillä
- Määrittelyt valmistuvat loppuvuodesta 2013

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

2016 jälkeisten tietojen määrittelyt

ATK-päivät Turku 29.5.2013

2016 jälkeisiä tietokokonaisuuksia

- Asiakirjojen määrittelytyötä ja käyttöönottoaikatauluja ei ole vielä aikataulutettu
- Tavoitteena
 - Eteneminen pääsääntöisesti (1-)2 vuoden porrastuksin
 - Käyttöönottosuunnitelma 5 vuotta eteenpäin
 - Määrittelyt 3v ennen käyttöönottoa

2016 jälkeisiä tietokokonaisuuksia

Tietokokonaisuus	määrittely	käyttöön viim.*
• Erikoisala- ja toimintokohtaiset rakenteiset asiakirjat ja tiedot	2013-2015	2018-2020
• Tutkimusaineistot	2013-2014	
– Kuva-arkisto	2013	2018
– Kuvat, videot , äänet	2014	2018
– Biosignaalit, EKG	2014	2018
– muita	2014->	2020
• Hoitotyön päivittäiskirjaukset	2013-2014	2018
• Hoitosuunnitelmat		
– Terveys- ja hoitosuunnitelman jatkokehitys	2014	2018

* Alustava hahmotelma

Terveys- ja hoitosuunnitelma

Tiedonhallintapalveluun yksi hoitosuunnitelma

- Terveys- ja hoitosuunnitelma ylläpidettävä asiakirja
 - Kaikki päivittävät samaa asiakirjaa
 - Parempi kokonaissuunnitelmallisuus
 - Tehdään yhdessä potilaan kanssa
 - Potilas motivoituu
 - Myös potilas näkee suunnitelman
 - Omahoitoisuus tehostuu (?)

Terveys- ja hoitosuunnitelma

- Malli, jolla päästään alkuun 2014
 - Pakolliset rakenteet minimissä
- Saatava käyttöön ”aikuisten oikeasti”
 - Opittava uusi ajattelutapa
 - Käyttökokemuksia tarvitaan
- Jatkokehitys tarpeen 2018*
 - Muiden suunnitelmien integrointi osaksi THS:aa
 - Toimivuuden/käytettävyyden kehittäminen

* Alustava hahmotelma

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Muita määrittelyitä ja kehitystä

ATK-päivät Turku 29.5.2013

Muita määrittelyitä

- Rakenteisen kirjaamisen opas
 - Yleinen osa tulossa loppuvuodesta 2013
 - Spesifinen osa tulossa 2014-2015
- Kertomus- ja rekisteritietojen yhteensovitus
 - Määrittely käynnistynyt
 - Sisältöjen yhtenäistäminen 2016*
 - Rekisteritiedon keräys KanTa yhteydestä 2018*

* Alustava hahmotelma

Muita kehittämiskohteita

- SADE yhteensovitus
 - KanTa terveystiedon ja kansalaisen omien terveystietojen yhteiskäytön määrittely
- SOTE yhteensovitus
 - Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen yhteiskäytön määrittely
- PTJ käytettävyys ?
 - Toiminnallisten minimivaatimusten määrittely potilastietojärjestelmien käytettävyydelle

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Sosiaalihuolto ja KanSa

ATK-päivät Turku 29.5.2013

Ajankohtaista sosiaalihuollossa

- KanSa kehittämistyö edennyt ja lainsäädännön valmistelu on käynnistynyt
- Uusi sivustokokonaisuus avattu (sosiaalihuollon ”kanta.fi”) www.thl.fi/sostiedonhallinta

UUDET JULKAISUT:

Kansallinen sosiaalihuollon asiakastietovaranto (KanSa)

– Yhteenveto toteutusvaihtoehdoista ja linjauksista

Asiayhteys ja tiedon luovutus sosiaalihuollossa

–Tietojärjestelmätoteutuksia ohjaavat periaatteet

Asiayhteyden todentaminen sosiaalihuollon tietojärjestelmissä

– Vaatimukset ja toiminnallinen määrittely

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja koskevaa lainsäädäntöä valmisteleva työryhmä (18.3.-31.12.2013)

Työryhmän tehtävät:

Koota jo olemassa oleva Tikesos-hankkeessa koottu tieto ja ehdotukset sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja koskevaksi lainsäädännöksi, sekä

1. valmistella niiden pohjalta luonnos sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja koskevaksi hallituksen esitykseksi,
2. esittää ehdotus tavasta ja periaatteista, joiden pohjalta Kansallista sosiaalihuollon sähköistä asiakasasiakirja-arkistoa valmisteltaisiin, ja
3. arvioida työnsä aikana potilas- ja asiakasasiakirjoja koskevan nykyisen lainsäädännön eroavuuksia, niiden perusteita sekä mahdollisuuksia valmistella myöhemmin niitä koskevaa yhtenevää tai yhteistä lainsäädäntöä”

Operatiivisen ohjauksen painopistealueet, sosiaalihuollon tiedonhallinta (suunnitelma)

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kansallinen kokonaisarkkitehtuuri – toteutuuko ja millä edellytyksillä?

ATK-päivät Turku 29.5.2013

Miksi tarvitaan jatkokehitystä?

- Kansalainen
- Kunta/toimintayksikkö
- Alue
- Kansallinen
- Uudet innovaatiot
- Toiminta
- Tieto
- Tietojärjestelmät/palvelut
- Teknologia

Kansallinen kokonaisuus?

- Lainsäädännön toimeenpano
 - Kansallisten palveluiden käyttöönotto
- Alueellisen ja kansallisen toiminnan yhteensovittaminen
 - Resurssien järkevä käyttö
 - Tehdään vain kerran?
- Kansalaisen näkökulma
 - Onko merkitystä T/A/K?
 - Yli hallinnon- ja toimialojen menevä yhteistyö oleellista

Kansallinen infrastruktuuri ja kansalliset tietovarannot

- KanTa on kansainvälisesti erittäin merkittävä toteutus
- Keskitetty kansallinen tietovaranto
- Tietosuoja ja tietoturva sisäänrakennettu?
- Onko KanTan käyttöönoton yhteydessä muodostunut terveydenhuollon kansallinen palveluväylä?
- Kansalaisille tasavertaisesti tarjottavat palvelut
 - Esim. OTKn kytkentä alueellisiin kansalaispalveluihin
 - Terveyskansioiden ja KanTan suhde?
- Toiminnan muutoksen mahdollistaminen

Jatkokehitys, palloja ilmassa?

- Kvarkki – kuvantamisen kansallinen arkkitehtuuri?
- Vanhojen potilastietojen arkistointi?
- Lääkärintodistusten välitys Kelalle?
- Web-resepti?
- Biopankki?
- Erillisjärjestelmien liittäminen KanTaan?
- ...
- Valtuutusten hallinta?
- Omien tietojen katselu / alle 18-vuotiaat?

Esimerkki yhteistyöstä: ostopalvelut

- Ostopalveluprosessin ja potilasasiakirjojen käsittelyn hallinta
- PSOP-yhteistyö (Kuntien Tiera)
 - Ostopalveluiden hankkimiseen, hallintaan ja laskutukseen liittyvät toiminnot
- KanTa-määrittelyiden tarkennus
 - Potilasasiakirjojen luovutus ostopalvelun tuottajalle
 - Potilasasiakirjojen tuottaminen ostopalvelun hankkijalle
- Edellyttää muutoksia potilastietojärjestelmiin
 - Rekisterinpitäjien tietojen erilläänpidon vaatimus toteutettava käytännössä

Mitä tarvitaan kehitystyössä – myös jatkossa?

- Strategiaa
- Sitoutumista
- Suunnitelmallisuutta
- Sitkeyttä

Kiitos!

etunimi.sukunimi@thl.fi

Kehittämisehdotukset ja
muutostoiveet osoitteeseen

kantapalvelut@thl.fi

